

og omfattende angreb østfra på alliancen som sandsynligt. Den direkte militære trussel var forsvindende lille. Man talte i stedet om nye risici på grund af politisk, økonomisk og militær ustabilitet i NATO's nærområder, og for første gang blev strategien også offentliggjort – i sig selv et vigtigt signal om nye tider i Europa.

NATO's hovedopgaver skulle med strategiens egne ord være: For det første at udgøre et grundlag for stabil sikkerhed i Europa; for det andet at tjene som transatlantisk forum; for det tredje at afskrække og forsvare imod enhver trussel og for det fjerde at opretholde den strategiske balance i Europa. Disse kernefunktioner har siden været vigtige omdrejningspunkter for NATO's virke, men tiden er nu kommet, hvor strategien trænger til at blive opdateret. Godt nok er centrale dele af strategien stadig gyldige – det gælder NATO's hovedopgave, det kollektive forsvar, og betydningen af de transatlantiske bånd, og det gælder også de nukleare dele af strategien – men andre dele er helt åbenlyst forældede, og her må en helt ny tekst skrives. F.eks. er Rusland slet ikke nævnt i strategien – i 1991 talte man stadig om Sovjetunionen – og omtale af NATO's vidtforenede samarbejdsprogram med de central- og østeuropæiske partnerlande og mange andre nye initiativer siden da mangler i sagens natur også. Alt det nye NATO skal med andre ord sættes ind i en ny sammenhæng.

NATO's kernefunktion vil fortsat være det kollektive forsvar af alliancens medlemslande; denne gensidigt forpligtende sikkerhedsgaranti er alliancens egentlige fundament. Den er også et centralt element i den transatlantiske solidaritet, altså det tætte samarbejde mellem de nordamerikanske medlemmer USA og Canada og de europæiske medlemmer af alliancen. Samtlige allierede prioriterer denne forbindelse højt, og for Danmarks vedkommende er den noget grundlæggende for vort NATO-engagement.

Derudover skal strategien naturligvis identificere de risici, som alliancen står over for ved tærsklen til det 21. århundrede. Lykkeligvis kan det konstateres, at Danmark og de øvrige landes sikkerhedspolitiske placering i dag er væsentlig gunstigere end for 10 år siden. I dag er der ingen direkte militær trussel rettet mod NATO, og derfor bør NATO tilpasse sine kernefunktioner, sine hovedopgaver.

Alene strategiens omtale af opretholdelse af den strategiske balance i Europa lyder som no-

get fra en fjern tid. Bare at tale om strategisk balance i Europa ville forudsætte, at man fortsat opfattede Europa som delt mellem to modsatte rettede poler; men sådan ser jeg slet ikke Europa af i dag, og det gør mine kolleger i NATO-kredsen heller ikke. At de tidligere Warszawapagtlande Polen, Tjekkiet og Ungarn optages i NATO inden længe, at NATO holdes åben for andre europæiske demokratier uanset deres geografiske placering, og at NATO har etableret et tæt samarbejde med de central- og østeuropæiske lande i Pfp, EAPC, NATO/Rusland-Rådet og NATO/Ukraine-Kommissionen, viser, at der er sat punktum for den tidligere opdeling af Europa.

Men de nye konflikter, som fulgte med afslutningen af den kolde krig, har stillet NATO over for nye risici, som man må forholde sig til. Det drejer sig bl.a. om spredning af masseødelæggelsesvåben, og det problem har desværre fået fornyet aktualitet med Indien og Pakistans atomprøvesprængninger i maj sidste år. Derudover drejer det sig først og fremmest om de potentielle konflikter uden for selve NATO's område, der knytter sig til spørgsmål om grænser og minoriteter og om politisk, økonomisk og social usikkerhed.

NATO vil også i fremtiden komme til at stå over for udfordringer af denne type, og i forbindelse med håndteringen af sådanne kriser vil NATO's opgaver kunne spænde vidt, lige fra nødhjælp til indsættelse af kamptropper. At NATO også skulle kunne løse sådanne opgaver stod ikke klart, da den eksisterende strategi blev lavet for godt 7 år siden, men at NATO siden med succes har gjort det viser, hvor meget verden – og NATO – har ændret sig i den mellemtiliggende periode. Det skal selvfølgelig afspejles i den nye strategi.

Effektiv indretning til løsning af nye opgaver kræver smidiggørelse af NATO's strukturer, og en ny, slanket kommandostruktur indgår som et element heri. Mobile, multinationale værnsmæssige indsatsstyrker – i NATO-jargon CJTF – er en anden vigtig nydannelse, som øger alliancens muligheder for at varetage krisestyringsopgaver uden for NATO's eget område. Også dannelse af såkaldte multinationale formationer bestående af en blanding af NATO- og Pfp-styrker indgår i overvejelserne frem imod topmødet.

Danmark støtter naturligvis fuldt ud, at NATO's evne til at løse krisestyringsopgaver styrkes yderligere, og at betydningen af de nye